

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-1185

05/08/2013

Konu : Yurtdışındaki satıcı firma tarafından
"credit memo" adı altında iade edilen mal
bedelinde KDV uygulaması ve belge
düzeni.

İlgide kayıtlı dilekçenizde ... Vergi Dairesinin ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, ... markalı ürünlerin Türkiye distribütörlüğünü yaptığınız, sizden önceki distribütör firmanın sözleşme hükümlerini ifa etmeyerek ürünleri müşterilere teslim etmediği, bu şirketin yerine üretici firmanın göndermiş olduğu ürünlerin müşterilere tarafınızdan bedelsiz teslim edildiği, ürünlerin bedelinin ilk aşamada üretici firmaya tarafınızdan ödendiği, teslimatın gerçekleşmesinden sonra ise bu bedellerin üretici tarafından şirketinize iade edildiği belirtilmekte ve buna ilişkin uyulması gereken belge düzeninin, KDV hesaplamasının, ürünlerin stoklara alınmasının ve maliyet hesabının nasıl yapılacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ile her türlü mal ve hizmet ithalatının vergiye tabi olduğu,

- 10 uncu maddesinin (a) bendinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması, (b) bendinde malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi, (ı) bendinde de ithalatta, Gümrük Kanununa göre gümrük vergisi ödeme mükellefiyetinin başlaması anında vergiyi doğuran olayın meydana geldiği

hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ... markasının distribütörlüğünü üstlenen şirketiniz tarafından, önceki distribütör firmanın mağdur ettiği tüketicilere bedelsiz olarak teslim etmek üzere, ... marka ... eşyaların ithali KDV ye tâbi bulunmaktadır.

Öte yandan, şirketinizce ithal edilen söz konusu malların, önceki distribütör firma tarafından mağdur edilen ve ürün bedelini ödedikleri halde mallarını teslim alamayan tüketicilere bedelsiz olarak verilmesi ise KDV Kanununa göre teslim sayıldığından bu mallar emsal bedeli üzerinden KDV ye tabi tutulacaktır.

Ancak, önceki distribütör firma ... tarafından mallar teslim edilmemekle birlikte, fatura veya benzeri belge düzenlenmiş olması halinde vergiyi doğuran olay fatura veya benzeri belgelerin düzenlendiği tarihte doğmuş olacağından, firmanızın önceki distribütör firmanın düzenlenmiş olduğu bu fatura veya belgeler karşılığında, yapacağı teslimler KDV ye tâbi tutulmayacaktır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu,
 - 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,
 - 230 uncu maddesinde faturada, faturanın düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarasının; faturayı düzenleyenin adı, varsa ticaret unvanı, iş adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının; müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarasının; malın veya işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarının ve satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarasının bulunması gerektiği
 - 231 inci maddesinde ise, faturanın nizamında uyulacak kaidelerin neler olduğu,
 - 274 üncü maddesinde emtianın maliyet bedeli ile değerlendirileceği
- hükümleri yer almaktadır.

Defter kayıtlarında yer alan işlemlerin, mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan, fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu şeklindeki belgelerden herhangi birisi ile tevsik edilmesi gerekmektedir. Buna göre, üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtlar vesikalara dayanılarak tevsik edilecektir.

Diğer taraftan, 253 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Yurt Dışında Faaliyette Bulunan Mükelleflere Yaptırılan İş ve Hizmetler Karşılığında Alınan Bedellerle İlgili İşlemler" başlıklı bölümünde, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan iş veya hizmetler karşılığında ödemede bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlardan aldıkları muteber belgeleri gider olarak defterlerine kaydedebildikleri belirtilerek, yurt dışındaki kişi veya firmalardan belge alan mükelleflerin, bu belgeleri defter kayıtlarında gider olarak göstermeleri sırasında belgelerde yazılı bedelleri, belgelerin düzenlendiği günde Merkez Bankasınca belirlenen döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevirerek kayıtlarında gösterecekleri, ancak inceleme sırasında inceleme elemanınca lüzum görülmesi halinde, mükelleflerin bu belgelerini tercüme ettirmek zorunda oldukları açıklanmış bulunmaktadır.

Alacak ve borç notu "credit note-debit note" uluslararası ticaret yapan şirketlerce ticarete öngörülmecek şekilde ortaya çıkan maliyete ilişkin unsurları karşılıklı olarak dengelemek amacıyla kullanılan notlardır. Bu notlar, genellikle firmalar tarafından fiyat farklılıklarına ilişkin birer düzeltme aracı olarak kullanıldığı gibi, satıcı tarafından alıcıya ticari, lojistik, teknik talepler, komisyon ve indirim gibi nedenlerle de gönderilmektedir.

Yukarıda yer alan hükümlere göre, söz konusu ürünlerin ithalinde maliyet bedeli ile aktifleştirilmesi, müşterilere teslimi sırasında yukarıda yapılan açıklamalara göre katma değer vergisinin doğması hâlinde emsâl bedel üzerinden fatura düzenlenmesi gerekmektedir. Bu durumda bedelin üreticiden alınması sırasında ise, fatura müşteriler adına düzenlenmiş olduğundan, üretici adına credit memo düzenlenmesi mümkündür.

Yukarıdaki açıklamalara göre, katma değer vergisi doğmaması hâlinde ise, müşteriler adına fatura düzenlenmeyecek olup malların sevk irsaliyesi ile teslimi mümkündür. Bu durumda, müşterilere bedelsiz teslim ettiğiniz ürün bedeli için üretici firma adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.